

V současné době probíhají revize celé řady Směrnic EU.

Evropská komise v revidované Směrnici o obalech počítá pro použití v potravinářských obalech pouze s recyklátem z chemické recyklace.

- Evropský úřad pro bezpečnost potravin – EFSA (European Food Safety Authority) – vydal nařízení o bezpečnosti obalových materiálů, kdy lze použít POUZE recyklát z chemické recyklace.
- Přestože jsou přijaty ambiciózní cíle recyklace, stále není započítávání chemické recyklace do závazných cílů možné.
- Z pohledu TAXONOMY EU pro hodnocení plastů jako udržitelné je podmínkou, že musí být plně vyrobeny mechanickou recyklací plastového odpadu, nebo plně vyrobeny chemickou recyklací plastového odpadu nebo musí být vyrobeny zcela nebo částečně z obnovitelných surovin. Zde však chybí standardy kvality pro předtříděný plastový odpad.
-
- Plastové obalové zboží musí být vyrobeno za produkce emisí skleníkových plynů nižších, nežli při využívání primárních fosilních surovin

Vše dosud řečené se dostává díky současné energetické krizi do jiných souvislostí.

Jen stručné srovnání s minulostí: tzv. „Ropná krize OPEC 1973“ neměla zdaleka tak hluboké dopady na všechny oblasti činností hlavně v Evropě, jako současná energetická krize.

Energetická náročnost chemické recyklace je významným faktorem, a bývá i důvodem kritiky zavádění chemické recyklace.

Podstata chemická recyklace umožňuje rozhodnout až na závěr procesu, zda její produkty budou využity k výrobě nových polymerů nebo produkty chemické recyklace budou využity energeticky. I proto z pohledu přístupu Evropy i ČR je nezbytné pro chemickou recyklaci mít stejné podmínky jako pro ostatní způsoby recyklace.

Také se vyvíjí posuzování vlivu lidských aktivit na klimatickou změnu, v kontextu růstu cen energií a s tím spojené stoupající dopravní náklady také znamenají ve svém důsledku podporu celostního pojetí řešení problémů přechodem na cirkulární ekonomiku. Termíny, jako diversifikace, decentralizace, posuzování všech relevantních souvislostí umožňují chemickou recyklaci posuzovat ve všech souvislostech.

Dalšími aspekty je míra zakotvení v české legislativě, resp. míra podpory ze strany vlády České republiky.

Zde však dochází ke zpoždění aplikace závazných postupů, především v dokumentu TAXONOMY EU - CELOEVROPSKÝ KLASIFIKAČNÍ SYSTÉM PRO UDRŽITELNÉ ČINNOSTI.

Tento dokument trpí (z pohledu právníků, zvyklých pohybovat se v oblasti Evropského práva) mnohoznačností textu a absencí jednotných standardů. Oblast ochrany klimatu a rozvoje trvale udržitelné energetiky znamenají při tak zásadní změně vnějších podmínek impuls ke změně chování. Zde o to více je podmínkou úspěchu Evropy otevřený trh s plastovým odpadem.

Terminologie:

Udržitelný rozvoj je postaven na sociálním, ekonomickém a environmentálním pilíři, jimž by měl být věnován stejný podíl. V současné době se chybně spojuje udržitelný rozvoj pouze s environmentálním pilířem. Zároveň jak environmentální, tak sociální pilíř bohužel dosud zůstávají upozaděny kvůli hospodářskému rozvoji.

Současná krize umožňuje vrátit se k původním definicím.

- Tažení proti (plastovým) obalům vychází ze zkušeností s nadměrným balením celé řady komodit v minulosti. Co je ale důležité je změna v nahlížení na funkci obalů.
- Současné údaje ukazují, že snaha o opakované použití u specifických druhů obalů nemusí být vhodná.
- Zajímavé je srovnání z pohledu LCA: Srovnávací analýza environmentální návratnosti plastové obaly x obaly z vlnité lepenky ukázala, že z hlediska vlivů na změnu klimatu je mnohem výhodnější používat vlnitou lepenku.
- Pro dnešní dobu s očekávaným kritickým nedostatkem energetických surovin vlnitá lepenka je bez problémů, když již není možné ji znova recyklovat, energeticky využitelná.
- Trvalým problémem je zařazování jednotlivých technologií chemické recyklace a jejich produktů. Pokud produktem termických procesů je plyn, jehož energetické využití nezpůsobí větší množství emisí, nežli je tomu u spalování zemního plynu, dle TAXONOMY EU jde o přijatelný postup.

I přes vše zatím uvedené zelené iniciativy označují chemickou recyklaci za „odvedení pozornosti, ne řešení“. Jejich výhrady se opírají o studii „Chemická recyklace: její stav, udržitelnost a vlivy na životní prostředí.“

Hlavní výhrady se týkají rizik, kdy při chemické recyklaci se do prostředí uvolňují toxické látky. Další výhrada je založena na potřebě velkého množství energií z externích zdrojů a významně velké uhlíkové stopě.

Řešením by byla dle zelených iniciativ strategie „zero waste“, které se zaměřují na snižování výroby a spotřeby plastů.

Výhrady se týkají jak pyrolýzy a zplyňování, tak i technologií, založených na bázi rozpouštědel.

Zelené iniciativy uznávají, že technologická zařízení jsou určena pro jeden typ polymeru, proto pro přijatelnou efektivitu jsou třeba účinné pokročilé technologie třídění.

Děkuji za pozornost.

Česká asociace oběhového hospodářství, z.s,

Výkonný ředitel

milos.kuzvart@obehove-hospodarstvi.cz

www.obehove-hospodarstvi.cz

Mob. +420 724695777